

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid sit Pensio? Et qualiter ejus impositio in collatione Beneficiorum
Episcopis, aut aliis interdicta sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur.

Aquissimum omnino est, ut, qui in Beneficii onera succedit, commodis quoque ejusdem perfruatur, juxta notissimam juris Regulam in *cap. 55. de R. J. in 6.* qui sentit onus, sentiat & commodum. Quapropter, ut Beneficia Ecclesiastica sine diminutione conferantur, præsentis Rubricæ, & nigro sub ea contento cavetur. Porro Beneficium sex omninò modis diminui potest. I. *Pensionis* impositione. II. *Reservatione*, ut dum Episcopus certam reddituum partem ante collationem Beneficii sibi, aut alteri reservat. III. *Suppressione*. IV. *Dismembratione*. V. *Unione*. VI. *Divisione*. Quæ omnia regulariter Episcopis tum *tot. b. t.* tum in *cap. 7. de Censibus cap. 30. in fin. de Præbend. Concil. Trident. Sess. 24. de Reform. cap. 14.* prohibentur. De singulis diminuendi Beneficii modis jam suo Ordine dicamus.

P A R S I.

De Pensione, & Reservatione.

§. I.

Quid sit Pensio? Et qualiter ejus impositio in collatione Beneficiorum Episcopis, aut aliis interdicta sit?

S U M M A R I A.

1. 2. *Quid, & quotuplex sit Pensio?* 3. *Plures differentiæ inter pensionem Laicam, & Ecclesiasticam assignantur.* 4. *Pensio Clericalis non venit nomine beneficii strictè dicti.*

Pensio juxta Cardin. in *Clem. 1. de supplend. neglig. Prælat.* ab eo sic dicitur, quod pendeat à Beneficio, sicut ususfructus à proprietate, & communiter à DD. describitur, quod sit certa portio ex aliquo Beneficio Ecclesi-

siastico auctoritate superioris iusta de causa detracta, & Clerico, vel alteri constituta.

2 Dividitur Pensio in *Laicam* sive *temporalem*, & *Clericalem*, sive *Ecclesiasticam*. *Laica* est, quæ Titulo merè temporali, & ob ministerium merè temporale præstitum, vel præstandum Ecclesiæ, constitui, & Laicis etiam dari solet, ut Advocato pro Ecclesia patrocinanti, procuratori ad lites Ecclesiæ, Oeconomo &c. *Clericalis* dicitur, quæ in illo, cui conceditur, statum Clericalem exigit. Et hæc rursus vel est *simpliciter spiritualis*, vel *media*, seu *mixta*. Prior datur ob ministerium spirituale, v. g. *Coadjutori* Episcopi, *Vicario*, vel *Cooperatori* Parochi &c. Altera non ob ministerium spirituale confertur, sed ob aliam causam lucrosam, vel onerosam, puta Clerico seni, aut inopi ad vitæ sustentationem, vel ei, qui pinguius beneficium cum tenuiori permutavit, vel in favorem alterius resignavit, aut lite Beneficiaria cessit. Cabassut. *Theor. & Prax. Jur. Can. lib. 5. cap. 7. num. 4.* P. Schmalzgrueber *h. t. n. 2.*

3 Inter Pensionem *Laicam*, & *Clericalem* varias differentias collegit Barbosa *J. E. V. lib. 3. cap. 11. num. 17. & seqq.* veluti I. quod *Clericalem* obtinens gaudeat *fori* privilegio, non item is, qui obtinet *Laicam*, sive temporalem. II. Quod prior impetrans beneficium, teneatur facere mentionem *pensionis*, non verò posterior. III. Quod Pensio *Laica* non sit materia *Simonie*, quia est res temporalis, pretio æstimabilis, & quamvis à beneficio sit detracta, est tamen à titulo *spirituali* separata. Secus in Pensione *Clericali*, quam, cum in *spirituali* titulo, & officio fundetur,

vendere non licet, fructus tamen pensionis ad vitam locare, aut vendere, retento titulo, & Officii spiritualis obligatione, non prohibetur. Barbosa. *cit. cap. n. 25.* Bonacina *de Simon: quest. 4. punct. 13. num. 4. & seqq.* Imò notat *ibid.* Barbosa, de stylo Curia Romanæ ad evitandam omnis Simonie suspicionem neque pensionem temporalem vendi posse, & contravenientem privata auctoritate reum fore *Simonie Ecclesiasticæ*. IV. Quod collatio pensionis *Laicæ* facta illegitimo, subsistat. Non etiam pensionis *Clericalis*, quia illegitimus est irregularis, & inhabilis ad Ordines. V. Quod per matrimonium contractum à constituto in *Minoribus*, vacet pensio *Clericalis*, non verò *Laica*. VI. Quod pensionario Clerico, promotus in Episcopum, aut Religionem professus, vacet pensio *Clericalis*, non verò altera. VII. Quod ob pensionem *Clericalem* pensionarii teneantur recitare Officium B. M. V. ex *Constit. Pii V.* quæ tamen, teste Layman, non ubique recepta est. Pensio verò *Laica* pensionarium hac obligatione non onerat. Plures alias differentias Vid. apud Barbosa. *loc. cit.*

4 Quæres: An Pensio *Clericalis* (pensio enim *Laica*, cum non fundetur in titulo spirituali, nec statum Clericalem desideret, in quæstionem venire non potest) nomine beneficii strictè dicti comprehendatur? Respondeo non comprehendendi. Ratio est, quod beneficium ex sua natura in perpetuum ministrorum, sive Clericorum usum ordinetur, & si vacat, alteri conferri debeat, Pensio verò ad modum *ususfructus* morte, vel renuntiatione usufructuarii, seu pensionarii etiam sine auctoritate Ord-

dinarii facta (secus, ac in beneficio) penitus extinguitur. Accedunt Textus in *cap. 4. de Præbend. in 6.* ubi illi, cui de Beneficio provideri mandatum fuit, vi hujus decreti non potest de pensionibus provideri. In *cap. 31. de Rescript.* pensio à beneficio distinguitur. In Concil. Trident. *Seff. 21. de Reform. cap. 2.* nullus permittitur sacris initiari ad titulum *patrimonii*, vel *pensionis*, nisi quem Episcopus pro necessitate, vel commo- ditate Ecclesiarum suarum judicaverit assumendum, secus verò ad Titulum

Beneficii. Et ita cum aliis tenent Petrus de Murga *de Benef. Eccles. Quest. 9. n. 13.* Fagnan. *ad cap. ad audientiam 11. de Rescript. n. 98. & seqq.* qui etiam ad propositas à *n. 75. usque ad n. 97.* Objectione respondet *num. 115. & seqq.* Illam tamen modificationem, quam facit Gonzalez *ad Reg. Cancell. Gloss. 5. §. 5. num. 2.* non respuimus, quod scilicet pensio tunc propriè sit beneficium, quando aliud beneficium dismembratur, & ex ejus proventibus novum erigitur.

§. II.

Quinam pensiones beneficiis imponere possint?

SUMMARI A.

5. S. Pontifex ex plenitudine potestatis omnibus beneficiis pensiones imponere potest. 6. In quibus casibus hæc facultas sit concessa Episcopis. 7. Pensio, quæ imponitur à S. Pontifice, est onus reale, illa vero, quæ ab Episcopo, onus personale.

Dico I. S. Pontifex pro plenitudine sue potestatis omnibus omnino beneficiis pensionem imponere valet. per *cap. 2. de Præbend. in 6.* Supposito tamen, quòd ejusmodi pensionis constitutio in utilitatem, aut necessitatem illius Ecclesiæ, quæ hac pensione oneratur, cedat. Guilielmus Benedicti *ad cap. Raynutius de Testam. de fideicomm. substit. part. 2. n. 36.* Nam, ut notat Card. Toletus *lib. 5. de instruct. Sacerdot. cap. 81. n. 4.* dispensationes Pontificiæ pro foro externo valent quidem semper, pro foro autem interno non aliter, nisi iusta causa *utilitatis*, aut *necessitatis* ipsius Ecclesiæ particularis, vel universalis nitantur, & ideò S. Bernardus *Lib. de considerat. cap. 10.* scribit: *Ubi necessitas urget, dispensatio ex-*

cusabilis est, ubi utilitas provocat, dispensatio laudabilis est: utilitas, dico, communis, non propria: nam, cum nihil horum est, non planè fidelis dispensatio est, sed crudelis dissipatio.

Dico II. Episcopi, aut alii Papa inferiores in certis duntaxat casibus ex justa, & rationabili causa, pensionem, non quidem *perpetuam*, sed *temporariam* Beneficiis imponere possunt. Pax Jordan. *vol. 2. lib. 9. tit. 1. num. 489. & seqq.* & quidem pro bono pacis, & concordia inter duos de beneficio contententes, si nempe alter de beneficio cedere velit, constituta sibi pensione. *cap. 21. de Præbend.* item ob paupertatem, vel senium resignantis, quia censetur causa necessaria, aut ad coæquandos fructus in permutatione beneficiorum,